Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru – Strategická vize pro transformaci energetiky v zájmu dosažení strategické autonomie EU

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(2023/C 75/15)

Zpravodajové: **Thomas KATTNIG**
Lutz RIBBE
Tomasz Andrzej WRÓBLEWSKI

Rozhodnutí plenárního shromáždění	20. 1. 2022
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu stanovisko z vlastní iniciativy
Odpovědná sekce	Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato v sekci	4. 10. 2022
Přijato na plenárním zasedání	26. 10. 2022
Plenární zasedání č.	573
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	197/9/12

1. **Závěry a doporučení**

1.1. EHSV se na konci roku 2021 rozhodl vypracovat komplexní vizi transformace energetiky. Dne 18. ledna 2022 se Výbor usnesl, že všechny sekce a CCMI zahrnou stanoviska z vlastní iniciativy zaobírající se různými aspekty transformace energetiky do zastřešujícího stanoviska *Strategická vize transformace energetiky v zájmu dosažení udržitelného rozvoje*.

Současná situace na Ukrajině po vojenské invazi Ruské federace však transformaci energetiky posunula na přední místo seznamu priorit, protože dopady na dodávky energie a na ceny energie v EU jsou nebývalé.

Ve světle současné krize a s ohledem na cíl ukončit do roku 2030 závislost EU na ruském plynu představuje toto stanovisko EHSV komplexní vizi transformace energetiky s cílem budovat a prosazovat strategickou autonomii EU v oblasti energetiky.

Toto rámcové stanovisko za účelem přípravy dlouhodobé strategické vize shrnuje:

— závěry a doporučení z odvětvových stanovisek z vlastní iniciativy ([1]);

— závěry ze stanovisek k tématu REPowerEU, k plánu REPowerEU a připravovaným legislativním návrhům;

— závěry a doporučení z předchozích stanovisek EHSV;

1.2. EHSV upozorňuje na riziko spojených hospodářských a sociálních dopadů současné energetické krize, které by vystavily demokratický systém tlaku, nebudou-li nalezena vhodná řešení. EHSV tudíž podporuje provádění okamžitých opatření, která budou řešit nejnaléhavější problémy, zejména zajištění bezpečnosti dodávek za „co nejdostupnější“ cenu jak pro spotřebitele, tak pro průmysl, postižené současným dramatickým nárůstem cen.

([1]) Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 67; Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 88; Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 53; Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 1; Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 59; Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 23; Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 198.

1.3. Změna klimatu se v Evropě stále více stává hořkou realitou. Současná energetická krize umocněná agresivní invazí Ruska na Ukrajině navíc jasně ukazuje, že cíle i opatření navržené v rámci „evropské energetické unie“ a Zelené dohody pro Evropu jsou v zásadě správné, ale nejsou dostatečně ambiciózní. Zatím nedostačují k tomu, aby dovedly Evropu k bezpečné, udržitelné a konkurenceschopné „strategické energetické autonomii“. A především se k nim přistupuje s přílišným respektem. V tomto ohledu je zapotřebí změna paradigmatu.

1.4. Je třeba co nejpřesněji určit možnosti, které má Evropa v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, a široce o nich informovat s cílem prosazovat společné porozumění, pokud jde o rozsah, v jakém je možné dosáhnout nezávislosti na dovozu energie. Především je nutné vzít v potaz elektrifikaci odvětví vytápění a dopravy a potřebu zeleného vodíku domácí provenience.

1.5. Kromě co nejrychlejšího využití těchto možností je třeba ještě důrazněji využívat potenciál úspor energie. V současné situaci jsou úspory energie nejlepším způsobem, jak dosáhnout okamžitých výsledků.

1.6. Zároveň budou nezbytná krátkodobá a možná i střednědobá opatření za účelem nahrazení dodávek energie z Ruska, o které jsme přišli. Jedním z těchto opatření je dovoz zkapalněného zemního plynu. EHSV se nicméně domnívá, že je důležité, aby to nevedlo ke vzniku nové dlouhodobé závislosti na fosilních palivech. To je třeba vzít v investičním cyklu v úvahu předem. Cílem celkově není diverzifikovat závislost, ale dosáhnout co nejvyšší možné míry „strategické autonomie“.

1.7. Tato transformace není jen velkým technickým problémem. Obnáší rovněž strukturální otázky. V budoucnosti bude výroba energie mnohem decentralizovanější než v minulosti. To také otevírá příležitosti pro města a regiony a další nové zúčastněné strany, např. mikropodniky a malé a střední podniky a jednotlivé a komunitní prozumenty. EHSV je přesvědčen, že političtí činitelé s rozhodovací pravomocí stále neposkytli jasné údaje a nepřijali jasná opatření ohledně toho, jak se zejména doposud čistí spotřebitelé energie mohou stát novými hráči. Výbor v mnoha stanoviscích poukázal na to, že zásadním předpokladem pro zajištění rychlé transformace je všeobecné přijetí. Nejlepším způsobem, jak tohoto přijetí dosáhnout, jsou práva na účast a příležitosti k účasti. Otázkou tedy není jen to, kde se energie vyrábí a z jakého zdroje, ale také to, kdo na ni smí vydělávat. EHSV opakuje svou výzvu, aby byla uplatňována rozsáhlá a cílená informační a osvětová opatření, která by koordinovaně a vzájemně se doplňujícím způsobem prováděly Evropská komise a členské státy společně s podnikatelskými organizacemi, komorami, sociálními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami ([2]).

1.8. EHSV připomíná své přesvědčení, které vyjádřil v předchozích stanoviscích: nejen, že finanční prostředky určené na sociální a regionální soudržnost a prostředky na podporu rekonstrukce musí být vynakládány tak, aby podporovaly opatření v oblasti klimatu a transformaci energetiky, ale politika v oblasti klimatu a energetiky musí být zároveň koncipována tak, aby podporovala sociální a regionální soudržnost.

2. **Obecné připomínky**

2.1. EHSV upozorňuje na riziko spojených hospodářských a sociálních dopadů současné energetické krize, které by vystavily demokratický systém tlaku, nebudou-li nalezena vhodná řešení. EHSV tudíž podporuje provádění okamžitých opatření, která budou řešit nejnaléhavější problémy, zejména zajištění bezpečnosti dodávek za „co nejdostupnější“ cenu jak pro spotřebitele, tak pro průmysl, postižené současným dramatickým nárůstem cen.

2.2. Důsledky klimatické krize mají zásadní dopady na Evropu a svět. EHSV připomíná, že jednoznačně podporuje cíle stanovené v Zelené dohodě, posílení strategické autonomie v oblasti zajišťování energie a přechod na udržitelné a klimaticky neutrální hospodářství. „Energetická válka“, kterou zahájilo Rusko, nám ukazuje ještě jasněji, že je třeba transformaci započatou Zelenou dohodou výrazně zrychlit. Plán REPowerEU a další iniciativy navržené Komisí slouží k náležitému přizpůsobení Zelené dohody, ale zatím nejsou dostatečně ambiciózní.

([2]) Úř. věst. C 486, 21.12. 2022, s. 1.

2.3. Ve všech opatřeních plánovaných jako součást transformace energetiky musí být zohledněn sociální rozměr. To je na jedné straně nutné pro to, aby nebyl ohrožen souhlas veřejnosti s nezbytnými změnami a aby byla zajištěna spravedlivá transformace. Na druhé straně uvedená transformace rovněž umožní pozitivní vývoj v regionálním hospodářství, včetně vzniku nových pracovních míst ([3]), což podpoří všeobecné přijetí. EHSV jakožto zástupce občanské společnosti často poskytuje pokyny ohledně toho, jak zapojit členy veřejnosti, aby ze „spravedlivé transformace" mohli mít prospěch. Tyto pokyny jsou bohužel většinou ignorovány, což může vést k obtížnějšímu dosahování všeobecného přijetí.

2.4. EHSV se domnívá, že musí a může být chráněna konkurenceschopnost evropského hospodářství, zejména průmyslového odvětví a mikropodniků a malých a středních podniků coby hnací síly udržitelných inovací. Inteligentní koncepce využívání energie – například virtuální elektrárny – nabízejí menším společnostem značné příležitosti k růstu. Jelikož mikropodniky a malé a střední podniky jsou nepostradatelnou součástí řešení pro konkurenceschopné, klimaticky neutrální, oběhové a inkluzivní hospodářství v EU, je třeba pomocí cílených forem podpory a rámcových podmínek vytvořit a zachovat správné podmínky. To je nezbytné k zajištění a vytvoření hospodářského růstu a kvalitních pracovních míst.

2.5. I když EU zaujímá vedoucí postavení, pokud jde o snižování emisí CO_2, je třeba do opatření v oblasti klimatu zapojit ostatní hráče. Evropská unie musí zintenzivnit své diplomatické úsilí, zahájit nové formy spolupráce a využívat nástroje, jako jsou dohody o spolupráci a obchodní dohody, aby přesvědčila třetí země, aby pro řešení této krize učinily více. Zároveň je v EU potřebná rozprava o tom, zda přesunout průmyslové dodavatelské řetězce zpět do Evropy, aby se snížila závislost na čínských dodavatelích – například v odvětví fotovoltaických modulů a baterií – a aby se současně zaručil plně udržitelný dodavatelský řetězec, a to i pokud jde o sociální politiku a dodržování lidských práv.

2.6. Současná krize (cen) energie a nedostatečné zabezpečení, stabilita a předvídatelnost dodávek představují pro Evropskou unii obrovskou zátěž. Krize by byla mírnější, pokud by dříve byla přijata cílenější opatření a pokud by například vlastní cíle EU (jako jsou cíle evropské energetické unie) byly dříve brány vážněji. EHSV vítá opatření navrhovaná ve sdělení o plánu REPowerEU a tento plán s cílem zvýšit výrobu zelené energie, diverzifikovat dodávky a snížit poptávku po ruském plynu, neboť předkládaná řešení jsou v souladu s cíli Zelené dohody a evropské energetické unie. Výbor se domnívá, že hlavním cílem nemá být diverzifikace závislosti, nýbrž co možná největší „strategická energetická nezávislost a autonomie". Pokud jde o zdroje, které nahradí ruský plyn, EHSV upozorňuje, že EU musí věnovat zvláštní pozornost jejich dopadu na životní prostředí a nové závislosti na třetích zemích, které nesdílejí evropské hodnoty.

2.7. Situace na trzích s energií v srpnu 2022 jasně ukázala, že žádný zdroj není 100 % spolehlivý za všech okolností. Například ve Francii nebyl značný počet jaderných elektráren po několik měsíců připojen do sítě, a to kvůli údržbě, dopadům na změnu klimatu a z dalších důvodů. Výroba elektrické energie z uhlí nejenže má významný dopad na klimatickou krizi, ale je také touto krizí přímo zasažena: vzhledem k nízké hladině vody v řece Rýn v důsledku sucha již nelze zásobovat uhelné elektrárny. Z podobných důvodů se méně stabilní stává i vodní energie, jak se ukázalo například v Itálii. Zemní plyn – ať už je přepravován jako plyn, nebo v kapalné formě – je pak nejen škodlivý pro klima, ale jsou s ním rovněž spojena ohromná geopolitická rizika. Jinými slovy, v diverzifikované a zabezpečené skladbě zdrojů energie, o niž v současné době usilují všechny členské státy, lze z hlediska budoucí energetické politiky EU jako strategické a životaschopné zdroje vyzdvihnout větrnou a solární energii. Ke kompenzaci výkyvů u těchto dvou zdrojů energie jsou zapotřebí zaprvé a především skladovací zařízení a zadruhé zelený vodík, v němž lze větrnou a solární energii dlouhodobě „uchovávat". Rozhodující otázkou pro strategickou autonomii Evropy je, kolik zeleného vodíku lze vyrábět přímo v Evropě a kolik jej musí být dováženo. Rovněž v době transformace budeme poukazovat na relativně nejspolehlivější a z hlediska klimatu nejúčinnější zdroj.

2.8. Vývoj v uplynulých desetiletích, a především události nedávné minulosti odhalují nebezpečí kybernetických útoků a sabotáží v oblasti kritické infrastruktury, jako je energetická síť nebo elektrárny. Selhání nebo narušení této infrastruktury může způsobit zničující omezení dodávek a ohrozit veřejnou bezpečnost. Kritická infrastruktura – např. plynárenské nebo

([3]) Úř. věst. C 367, 10.10.2018, s. 1.

elektrické rozvodné sítě, podmořské internetové kabely, zařízení na moři a také větrné elektrárny a LNG terminály na pevnině, uhelné nebo jaderné elektrárny, doprava, zdravotnické služby, finance a bezpečnost – může být cílem útoků jak kybernetických, tak fyzických. Je v zájmu všech v Evropě, aby tato kritická infrastruktura byla lépe chráněna. EU musí být na potenciální útoky tohoto druhu lépe připravena. EHSV proto vyzývá k okamžitému kritickému zhodnocení dosud přijatých opatření a k vypracování komplexní strategie na ochranu EU před hrozbami, jako jsou přírodní katastrofy, fyzické útoky a kybernetické útoky. V této souvislosti EHSV doporučuje, aby veškeré zahraniční investice do strategických odvětví Unie byly v souladu s bezpečnostní politikou EU.

2.9. EHSV vítá zřízení Sociálního fondu pro klimatická opatření ([4]). Výbor je nicméně přesvědčen, že tento fond neposkytne dostatečnou finanční podporu, aby bylo možné odpovědně čelit socioekonomickým dopadům. Navrhnout účinný a spravedlivý kompenzační mechanismus v heterogenní hospodářské oblasti, kterou tvoří 27 členských států, je obrovskou výzvou, jež vyžaduje rozsáhlejší doprovodná opatření a zdroje na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni.

2.10. Masivní nárůst cen energie jasně ukázal, že dnešní trh s energií je udržitelný jen částečně. Sama předsedkyně Komise Ursula von der Leyen uvedla, že systém přeshraničního nákladově orientovaného stanovování cen na evropských burzách s elektřinou by již nefungoval, pokud by se objem zelené elektřiny nadále zvyšoval. Musíme si položit zásadní otázky týkající se budoucnosti energetiky za účelem zajištění čistých, cenově dostupných a spolehlivých dodávek energie a práva na energii. EHSV se domnívá, že je třeba přizpůsobit to, jak je trh s energií uspořádán a regulován, nové situaci vyznačující se převládající energií z obnovitelných zdrojů a současně vytvořit nezbytné podmínky pro průmysl, mikropodniky a malé a střední podniky a pro jednotlivé subjekty a rovněž pro vznik nových příležitostí pro účast prozumentů, občanských energetických společenství atd., přičemž je třeba zároveň posílit odpovídající ochranu spotřebitele. Při navrhování nového uspořádání trhu je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, abychom se vyvarovali stávajících strukturálních překážek, jež brání v přístupu na trh malým účastníkům. To se týká například přístupu na trhy s regulační energií a v případě potřeby na kapacitní trhy, což může být nezbytné k zajištění bezpečnosti dodávek.

2.11. Aby se zajistilo, že ceny energie budou sociálně přijatelné a opět konkurenceschopné, a současně se připravily podmínky pro to, aby EU měla i nadále vedoucí postavení ve využívání energie z obnovitelných zdrojů, požaduje EHSV zefektivnění a zrychlení postupů povolování v oblasti tohoto druhu energie, neboť tyto postupy jsou považovány za hlavní překážku rychlejšího zavádění obnovitelných zdrojů energie. Současně musí být významně zlepšeny rámcové podmínky pro decentralizační opatření, energetická družstva a všechny formy prozumentství.

2.12. EHSV důrazně podporuje návrh Komise týkající se skladování plynu a regulace opatření v oblasti koordinovaného snižování poptávky po plynu. Výbor vyzývá orgány, aby:

— tento návrh doplnily o nástroj pro krátkodobé investice na podporu rozvoje infrastruktury uzpůsobené pro vodík, jako jsou propojovací vedení a skladovací zařízení,

— zvážily využití zařízení pro skladování plynu v sousedních třetích zemích,

— vytvořily plány pro jednotlivé členské státy, aby se zabránilo nevyváženému rozložení zátěže na úrovni regionu.

2.13. EHSV poukazuje na to, že souběžný rozvoj centralizované a decentralizované infrastruktury je problematický a že existuje riziko nesprávných investic. Jsou zde například konkurenční možná využití celostátní sítě vodíkových potrubí a rozšíření sítí studeného dálkového vytápění. EHSV tedy požaduje, aby byla v zájmu zabezpečení investic přijata náležitá zásadní rozhodnutí ([5]).

([4]) Úř. věst. C 152, 6.4.2022, s. 158.
([5]) Viz Úř. věst. C 429, 11.12.2020, s. 85.

3. **Transformace energetiky coby zastřešující strategie v kontextu EU a v mezinárodním kontextu**

3.1. Ruská agrese způsobila globální geopolitickou krizi, která má exponenciálně rostoucí dopad na hospodářskou rovnováhu i na globální energetickou bezpečnost. Zpochybnila dekády politik v oblasti energetiky, obrany a vnějších vztahů, přičemž donutila EU, aby přehodnotila své plány i svá doposud příliš váhavá opatření ohledně ekologické a digitální transformace a aby zvážila důsledky, které ruská invaze a uvalené sankce budou mít na pokračující světovou transformaci energetiky.

3.2. Závislost na dovozu primární energie ze třetích zemí se stala přímou hrozbou pro bezpečnost a stabilitu EU. Proto Evropská komise v rámci plánu REPowerEU pohotově navrhla přijmout soubor opatření přizpůsobujících evropskou politiku v oblasti energetiky současné geopolitické situaci. Návrh nařízení o bezpečnosti dodávek zemního plynu a o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám reklasifikuje například zařízení pro skladování plynu jako kritickou energetickou infrastrukturu a zavádí jak povinnou certifikaci provozovatelů zařízení pro skladování plynu, tak cíle pro plnění těchto zařízení, aby se EU pomohlo získat zpět kontrolu nad svým trhem s energií. EHSV všechna tato opatření, která by měla EU skutečně pomoci znovu získat kontrolu nad svým trhem s energií, vítá.

3.3. Zároveň EHSV vzhledem k současnému politickému napětí považuje za nezbytné ještě aktivněji spolupracovat s řadou zemí, které by Evropě mohly v krátkodobém výhledu dodávat energii, dokud nedojde k masivnímu rozšíření energie z obnovitelných zdrojů, které plánuje Komise. Patří k nim Spojené státy a v různé míře jihoamerické a africké země, jejichž vývoz fosilních paliv, která se v krátkodobém výhledu stala nezbytnými, je třeba doplnit předáváním znalostí a rozvojem technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, aby se i zde urychlilo zmírňování změny klimatu.

4. **Vytvoření prostředí umožňujícího transformaci energetiky**

4.1. *Veřejné investice*

4.1.1. Má-li být uspokojena rostoucí poptávka po elektřině a splněny naše cíle v oblasti klimatu, je nutné zdvojnásobit investice do elektrické sítě na 55 miliard EUR ročně a zvýšit rozpočet na výstavbu čistých výrobních kapacit na 75 miliard EUR ročně ([6]). Důležitou úlohu při zajišťování bezpečnosti dodávek, řešení problému energetické chudoby, zabezpečení dostupných cen a vytváření kvalitních pracovních míst plní v této souvislosti veřejné investice do inteligentních a obnovitelných energetických systémů a do infrastruktury pro skladování.

4.1.2. EHSV opakuje své doporučení ze stanoviska ECO/569 ([7]), aby se na veřejné investice uplatňovalo „zlaté pravidlo“, nedojde-li k ohrožení střednědobé fiskální stability ani hodnoty eura, a to s cílem zajistit produktivitu a chránit sociální a environmentální základ pro dobré životní podmínky budoucích generací.

4.1.3. Kombinování zdrojů financování za účasti soukromých investorů je možné pouze tehdy, je-li zajištěno, že zadání je transparentní, že neexistují doložky o důvěrnosti a že orgánům veřejné moci nevznikají ve srovnání s veřejným financováním žádné neopodstatněné náklady. U opodstatněných dodatečných nákladů pak musí být zajištěna plná transparentnost. Je tedy ještě důležitější, aby byla v těchto modelech smíšeného financování jasně definována práva a povinnosti, byly upřesněny otázky odpovědnosti a byl zajištěn účinný a rychlý systém řešení konfliktů, a to s cílem zabránit dlouhodobým dodatečným nákladům a problémům spojeným s odpovědností.

4.1.4. Pokud jde o budoucí koncepci energetických systémů a infrastruktur, EHSV opakovaně zdůraznil, že je třeba aktivně zapojit všechny spotřebitele – domácnosti, podniky a energetická společenství – do rozvoje inteligentních energetických systémů a vytvářet pobídky pro to, aby se občanská společnost mohla podílet na transformaci energetiky.

([6]) To je závěr sdružení elektroenergetického průmyslu Eurelectric.
([7]) Úř. věst. C 275, 18.7.2022, s. 50.

Úloha, kterou při financování opatření hrají občané, zemědělci, města, mikropodniky a malé a střední podniky či občanská energetická společenství je zjevně zcela podceňována. EHSV poukazuje například na to, že více než 90 % instalovaných kapacit v Německu nebylo vybudováno velkými dodavateli energie. Potenciál a ochota tedy jednoznačně existují, chybí však strategie, jak je využít.

4.1.5. Evropské právní předpisy v oblasti energetiky neuznávají ochranu klimatu jako cíl regulace sítí. V důsledku toho je pro vnitrostátní regulační orgány rovněž obtížné vytvářet pobídky pro transformaci, rozšiřování a modernizaci elektrických distribučních sítí, které by splňovaly požadavky klimatické neutrality. Evropské právní předpisy v oblasti energetiky by tudíž měly klimatickou neutralitu výslovně zmiňovat jako cíl regulace sítí.

4.1.6. Komise správně poukazuje na to, že veřejné investice mohou a musí být impulsem pro soukromé investice. Plán REPowerEU se však nezabývá refinancováním příslušných veřejných prostředků. Zrušení dotací na fosilní zdroje by bylo jedním z přístupů, jak to provést. Dalším by bylo zdanění obrovských neočekávaných zisků, které zaznamenaly zejména velké ropné společnosti a které pramení z velké ropné a plynárenské krize. EHSV se obává, že extrémní zisky energetických společností na straně jedné a zvyšující se energetická chudoba v důsledku prudkého nárůstu cen energií na straně druhé jsou pro společnost nebezpečnou kombinací. EHSV navrhuje, aby se tyto zisky snížily pomocí zdanění a převedly jako finanční kompenzace spotřebitelům energie, např. finančně slabším domácnostem nebo energeticky náročným podnikům, a použily se na rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů a na rozvoj nezbytné síťové infrastruktury, zejména tak, jak se o tom již v některých členských státech diskutuje nebo jak se to již provádí. EHSV má za to, že aby energetické společnosti nebyly odrazeny od investování do nízkouhlíkových řešení, je třeba úvahy o tomto zdanění považovat za velmi citlivé. EHSV vyzývá Komisi, aby neprodleně navrhla odpovídající opatření.

4.1.7. Politika dodávek musí jít ruku v ruce s rozvojem infrastruktury, která musí umožnit potřebné toky elektřiny a plynu na evropském trhu a zaručovat stabilitu sítě. EHSV je přesvědčen, že zvláštní pozornost je třeba věnovat definici rozvoje sítě jako převažujícího veřejného zájmu, uznání ochrany klimatu jako regulačního cíle a obecněji lepší synchronizaci plánování obnovitelných zdrojů energie a elektrické sítě. V této oblasti je naléhavě nutné přijmout některá konkrétní ustanovení v rámci unijního práva.

4.2. *Fond pro přizpůsobování se změně klimatu*

4.2.1. Současným mechanismem EU pro reakci na přírodní katastrofy je Fond solidarity Evropské unie (EUSF). Dostupný roční rozpočet EUSF je nicméně nepatrný v porovnání s náklady spojenými se škodami ([8]) způsobenými nedávnými přírodními katastrofami a je třeba jej výrazně zvýšit. Finanční prostředky EU určené na přechod na zelenou energii jsou vyšší, nezohledňují však naléhavost současných potřeb EU v oblasti zelené energetické nezávislosti.

4.2.2. EHSV se domnívá, že EU potřebuje nový mechanismus financování, který členským státům v případě těchto mimořádných událostí bude moci poskytnout okamžitou a významnou podporu. EHSV tedy navrhuje vytvoření nového fondu pro přizpůsobování se změně klimatu. Toto financování by mělo být přesměrováno ze stávajících fondů EU, zejména z Fondu soudržnosti a Nástroje pro oživení a odolnost, mělo by ale být efektivně a soudržně řízeno prostřednictvím tohoto nového fondu.

4.2.3. Při modernizaci prostředí financování by rovněž mohl být rozšířen rozsah stávajících programů, navýšeny jejich zdroje a nástroj Next Generation EU by mohl být považován za model pro nový nástroj financování. EHSV poukazuje na to, že k řešení obrovských problémů, kterým čelíme, může být nutné vytvořit nové zdroje. Veškeré nové „vlastní zdroje“ nicméně musí být navrženy spravedlivě, aby se zabránilo dalšímu zatěžování znevýhodněných skupin. Kromě toho nesmí bránit hospodářskému rozvoji.

4.2.4. Je zásadní, aby fungování Fondu pro přizpůsobování se změně klimatu, který bude více zaměřen na urychlenou a naléhavou reakci, bylo v souladu s obecnými politikami EU v oblasti klimatu, životního prostředí a energií, které z dlouhodobého hlediska sníží závislost na reakcích na mimořádné události a ochrání lidstvo a přírodní prostředí.

([8]) Ohromujících 80 miliard EUR v Německu v roce 2021.

4.3. *Prosazování technologií*

4.3.1. Ekologická transformace ve zpracovatelském průmyslu vyžaduje základ v podobě dostatečného a stabilního množství energie z vhodné skladby obnovitelných zdrojů, jež je předpokladem úspěšné elektrifikace a výroby zeleného vodíku. Jsou rozvíjeny technologie skladování a plně využívány příležitosti, jež přináší digitalizace. Stále je tedy ve značné míře zapotřebí výzkum a vývoj.

4.3.2. Od počátku procesu liberalizace klesá investiční výkonnost elektroenergetických společností. Podíl veřejných investic do výzkumu a vývoje dekarbonizačních technologií je v EU nižší než ve všech ostatních velkých ekonomikách, což ohrožuje konkurenceschopnost EU v oblasti klíčových budoucích technologií. EHSV vyzývá Komisi, aby vypracovala návrh strategického plánu pro investice a pobízela členské státy k optimálnímu a efektivnímu využívání finančních prostředků na rozvoj čisté energie. Totéž platí pro investice do elektrické sítě.

4.3.3. Dekarbonizace bude vyžadovat hlubokou transformaci průmyslových činností (v příštích 30 letech). Ačkoli mnoho nízkouhlíkových technologií již existuje, úroveň jejich technologické připravenosti ([9]) je nízká. Mají-li tyto průlomové technologie být rozšířeny a obecně zaváděny, budou zapotřebí ambiciózní technologické plány, přičemž EU musí prosazovat inovace prostřednictvím fondů zaměřených na oblast klimatu a inovací.

4.3.4. Není sporu o tom, že zelený vodík bude v budoucnu přispívat k bezpečnosti evropského energetického systému. EHSV odkazuje na svá stanoviska Vodíková strategie ([10]) a Strategie EU pro integraci energetického systému ([11]).

4.4. *Podpora mikropodniků a malých a středních podniků* ([12])

4.4.1. Mikropodniky a malé a střední podniky, ať už se jedná o tradiční podniky, rodinné podniky, obchodníky, podniky sociální ekonomiky, řemeslné podniky nebo svobodná povolání, jsou zásadní součástí řešení, jehož účelem je dosažení konkurenceschopného, klimaticky neutrálního, oběhového a inkluzivního hospodářství EU, a to za předpokladu, že jsou vytvořeny a zachovány správné podmínky. Mikropodniky a malé a střední podniky těží ze zlepšování své environmentální výkonnosti a poskytování odborných znalostí a řešení jiným podnikům, široké veřejnosti a veřejnému sektoru. EHSV uznává a vyzdvihuje rozmanitost a různé potřeby mikropodniků a malých a středních podniků, současně ale vyzývá k tomu, aby byla věnována zvláštní pozornost těm nejmenším a nejzranitelnějším z nich.

4.4.2. EHSV zdůrazňuje, že je naléhavě nutné podpořit mikropodniky a malé a střední podniky v tom, aby ekologickou transformaci co nejlépe pochopily a zvládly. EHSV vyzývá, aby byla uplatňována rozsáhlá a cílená informační a osvětová opatření, která by koordinovaně a vzájemně se doplňujícím způsobem prováděly Evropská komise a členské státy společně s podnikatelskými organizacemi, komorami, sociálními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami. A naopak je třeba také zdůraznit důležitou úlohu, kterou hrají mikropodniky a malé a střední podniky z hlediska nových technologií a inovativních řešení pro ekologickou změnu v průmyslu EU, a zohlednit ji v rámci kritérií dostupnosti programů financování.

4.4.3. EHSV vyzývá EU a členské státy, aby urychlily zelené investice do mikropodniků a malých a středních podniků tím, že zajistí příznivé, předvídatelné a povzbudivé regulační prostředí, včetně bezproblémových postupů pro udělování povolení, a vyvarují se zatěžujících administrativních povinností, jakož i tím, že umožní rychlý, snadný, jednoduchý a sledovatelný přístup k finančním prostředkům, který bude přizpůsobený různým potřebám jednotlivých skupin mikropodniků a malých a středních podniků.

4.4.4. Aby bylo možné zlepšit účinné využívání zdrojů v mikropodnicích a malých a středních podnicích, navrhuje EHSV zřídit v různých regionech tzv. „centra oběhového hospodářství“. To by mělo posílit spolupráci mezi společnostmi z různých odvětví a usnadnit rozvoj nových postupů a procesů, včetně demonstrace nových technologií. Zadávací řízení v celé EU musí zahrnovat kritéria související s klimatem, sociální kritéria a další kritéria kvality. To podpoří inovace ze strany mikropodniků a malých a středních podniků a usnadní to jejich přístup k veřejným zakázkám. Nedílnou součástí tohoto procesu by měly být organizace mikropodniků a malých a středních podniků, komory, akademická obec, sociální partneři a další příslušné zúčastněné strany.

([9]) TRL (Technology Readiness Level): úrovně technologické připravenosti jsou různé body na stupnici používané k měření úrovně pokroku nebo vyspělosti technologie.
([10]) Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 30.
([11]) Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 22.
([12]) Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 1.

4.4.5. EHSV vyzývá k úzké spolupráci mezi poskytovateli vzdělávání a mikropodniky a malými a středními podniky na přizpůsobování odborné přípravy kompetencím a dovednostem potřebným v rámci zelené transformace, a to i prostřednictvím prohlubování dovedností a změny kvalifikace zaměstnanců i podnikatelů. EHSV se mimoto zasazuje o podporu inovačních činností pro mikropodniky a malé a střední podniky prostřednictvím pobídek ke spolupráci a usnadňování spolupráce s dalšími podniky, jejich organizacemi, komorami, univerzitami a výzkumnými organizacemi.

5. **Obecná podpora spravedlivé a inkluzivní transformace**

5.1. *Spravedlivá transformace*

5.1.1. „Spravedlivá transformace“ s sebou nese opatření a intervence v oblasti sociální politiky, které doprovodí přechod na udržitelné, uhlíkově neutrální hospodářství a systém výroby. EHSV zdůrazňuje, že je-li řeč o spravedlivé transformaci, pak se to netýká jen způsobu, jakým je financována. Jedním z jejích cílů je i ochrana práv pracovníků, zajištění důstojné práce, kvalitních pracovních míst a sociálního zabezpečení, posílení demokratické účasti (mimo jiné i na úrovni podniků) a zachování a další zvyšování konkurenceschopnosti evropských podniků, což vyžaduje konkrétní opatření na všech úrovních, zejména na úrovni regionů.

5.1.2. Zaměstnanost v klíčových odvětvích, která jsou obzvláště postižena ekologickou modernizací a průmyslovou revolucí směřující ke klimaticky neutrální Evropě, naráží na velké potíže, pro jejichž zvládnutí mají zásadní význam změna kvalifikace a investice do vzdělávání pro kvalitní zelená pracovní místa. Zprostředkování nejnovějších poznatků a právo na vzdělání mají v této souvislosti stejnou důležitost jako setrvalá podpora uplatňování žen v technických profesích.

5.1.3. Opatření a různé fáze transformace stanovené v balíčku „Fit for 55“ mohou vést k obrovským změnám v hospodářství a sociálním otřesům. EHSV proto vyzývá Komisi, aby při hodnocení plánů NECP věnovala větší pozornost přiměřenosti strategií pro spravedlivý přechod, zejména aby posoudila, do jaké míry bylo dosaženo následujících cílů:

— usnadnění změny zaměstnání,

— podpora pracovníků, kteří v důsledku dekarbonizace přišli o práci (každé zrušené pracovní místo by mělo být přinejmenším nahrazeno jiným, rovnocenným pracovním místem),

— využití regionálního hospodářského potenciálu plynoucího z obnovitelných zdrojů energie a nových forem zapojení do výroby elektřiny a účasti na ní,

— účinný boj proti energetické chudobě.

5.1.4. EHSV vyzývá k úzké spolupráci mezi poskytovateli odborné přípravy a podniky při koncipování odborné přípravy tak, aby poskytovala dovednosti a kompetence potřebné v rámci ekologické transformace hospodářství, a to i prostřednictvím prohlubování dovedností a změny kvalifikace pracovníků a podnikatelů.

5.1.5. EHSV připomíná, že již ve svých dřívějších stanoviscích ([13]) vyslovil toto své přesvědčení: Nejen, že prostředky určené na podporu sociální a regionální soudržnosti a prostředky na podporu oživení musí být vynakládány tak, aby podporovaly ochranu klimatu a transformaci energetiky, ale politika v oblasti klimatu a energetiky musí být zároveň koncipována tak, aby podporovala sociální a regionální soudržnost. Takové přístupy již existují, například projekty výstavby solárních zařízení v bývalých oblastech těžby hnědého uhlí v Portugalsku a Řecku nebo strategicky zaměřená podpora prozumentství v Litvě. Tyto příklady však zdaleka nejsou běžnou praxí, natož hlavním proudem.

5.2. *Umožnění soukromých investic*

5.2.1. Jednotlivé členské státy potřebují programy zaměřené na rozvoj „zdola nahoru“ v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Tyto programy jsou nezbytné pro transformaci energetiky a významně ovlivňují jak kvalitu, tak především ceny dodávané energie. V důsledku zvýšení cen energie (pocházející z vnitrostátních elektrických sítí) již existuje tendence uspokojovat energetické potřeby podniků, pro něž se zelená energie stala otázkou přežití, nezávisle. Mnoho společností již

([13]) Viz Úř. věst. C 47, 11.2.2020, s. 30 a Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 269.

dynamicky investuje do vlastních obnovitelných zdrojů energie a tepla. Vzhledem k tomu, že tyto zdroje jsou levnější, jsou atraktivní i pro místní společnosti a komunity, které by mohly využívat přebytečnou energii dodávanou do elektrické sítě. Systémy v mnoha částech Evropy je však bohužel třeba rozvinout, neboť v současné době nejsou připraveny pojmout řadu nových zařízení. Tyto soukromé investice by navíc v mnoha případech nemusely být zaměřeny pouze na potřeby jediné společnosti – mohly by být přínosem pro místní komunity.

5.2.2. Zdá se, že problémem rozvoje odvětví energie z obnovitelných zdrojů je dynamický nárůst objemu energie v tomto odvětví za velmi krátkou dobu, což je velkou výzvou pro vnitrostátní energetické systémy v členských státech, a to i přes značné investice do modernizace sítě a zvýšení přenosové kapacity soustav. Evropa nyní potřebuje rozvíjet místní energetická společenství a zde mají dominantní investiční úlohu místní orgány. Jedná se o tzv. energetická družstva vytvořená za účasti místních obyvatel a často financovaná z místních investičních fondů. Tato forma zapojení místních společností do transformace energetiky zajišťuje podporu těchto iniciativ a minimalizuje riziko sociálního odporu vůči umístění výrobních, distribučních nebo přenosových zařízení v daném místě.

5.2.3. Takovéto iniciativy by měly být co nejdříve zahrnuty do právních předpisů EU a měly by být podporovány systémem státního financování tohoto typu investic. V tomto případě je zcela zásadní komercializace vedení středního a nízkého napětí v rámci elektrické sítě, aby infrastruktura sítě mohla být budována i s účastí soukromých investorů. Rozvoj fotovoltaiky instalované občany ukazuje velký investiční potenciál společnosti a podnikatelů. Vhodné právní předpisy v této oblasti by vyřešily jak problémy s financováním, tak problémy s propojením těchto investic s elektrizační soustavou.

5.3. *Energetická chudoba*

5.3.1. EU i její členské státy se musí zcela prioritně zaměřit na to, aby svým občanům zajistily rovný přístup k energii a bezpečné dodávky energie za dostupné ceny. S prudkým růstem cen energie totiž v celé EU soustavně přibývá občanů a spotřebitelů, kteří upadají do energetické chudoby. Osoby, které se s ní potýkaly již dříve, jsou na tom čím dál hůře, a chudobou jsou nyní ohroženi i ti spotřebitelé, kteří v minulosti neměli s placením účtů za energii žádné problémy.

5.3.2. Vzhledem k důležitosti této otázky EHSV naléhavě vyzývá EU, aby prosazovala společný přístup k energetické chudobě. V současnosti může každý členský stát definovat pojem energetická chudoba na základě svých vlastních kritérií a skutečnost, že chybí společný přístup, by mohla vést k tomu, že Komise nebude schopna náležitě posoudit danou situaci a členské státy si tento pojem nebudou vykládat stejně a budou reagovat odlišně. Dobrým výchozím krokem je definice uvedená v návrhu na přepracování směrnice o energetické účinnosti a ukazatele, které v minulosti stanovilo Středisko pro sledování energetické chudoby. Vzhledem k naléhavosti tohoto problému se EHSV domnívá, že Komise a členské státy musí podporovat společný přístup, který zajistí konkrétní a společné chápání energetické chudoby a umožní shromažďování statistických údajů.

5.3.3. EHSV zdůrazňuje, že je důležité investovat do spravedlivých a účinných dodávek energie, aby bylo možné zmírnit energetickou chudobu v dlouhodobém horizontu. K dosažení tohoto cíle je důležité zajistit, aby investice do energie z obnovitelných zdrojů a do energetické účinnosti, jakož i komplexní renovace budov podporovaly skupiny s nejnižšími příjmy. Pouze při zajištění prostředků k provedení nezbytných investic i pro finančně slabší domácnosti budou moci prozumenti – ať již sami pro sebe, nebo coby součást společenství s dalšími lidmi – dosáhnout „strategické autonomie“, což je v konečném důsledku nejudržitelnější způsob, jak překonat energetickou chudobu.

5.3.4. V této souvislosti EHSV připomíná svůj postoj, že je bezpodmínečně nutné předejít vzniku dvoutřídní energetické společnosti. Nesmí dojít k tomu, že energetická transformace bude prospěšná pouze finančně a technicky dobře zajištěným domácnostem, a že všechny ostatní domácnosti budou muset nést náklady. EHSV tedy podporuje pobídky a nástroje pro provádění směrnice o energetické účinnosti s cílem pomoci zranitelným zákazníkům a domácnostem a poukazuje na to, že ambiciózní cíle v oblasti dálkového vytápění a chlazení mohou zhoršit podmínky sociálního bydlení. Výbor tedy vítá návrh na vytvoření Sociálního fondu pro klimatická opatření a vyzývá k dodržování zásady „spravedlivé transformace“, která by umožnila zohlednit odlišnou situaci v jednotlivých členských státech.

5.3.5. Energetická chudoba má úzkou spojitost s obecnou chudobou. Proto je rovněž zapotřebí, aby se Komise a členské státy i v budoucnu zaměřily na snížení celkové chudoby. Tato krize upozorňuje na to, že je třeba neustále zlepšovat přístup k zaměstnání a sociální začleňování, zajistit dostatečnou životní úroveň a podporovat hospodářský růst v členských státech.

5.4. *Venkovské oblasti*

5.4.1. EHSV se domnívá, že kombinované strategii energetické transformace a digitalizace se ve venkovských oblastech nedostalo očekávané míry pozornosti a podpory. Vyzývá k urychlenému provedení Dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU předložené Komisí a k mobilizaci zúčastněných stran prostřednictvím Paktu EU pro venkov.

5.4.2. EHSV opakovaně zdůrazňoval, že transformace energetiky (posun od velkých centralizovaných výrobních zařízení k decentralizovanějším strukturám) nabízí skutečné příležitosti pro nové zdroje příjmu a nová pracovní místa ve venkovských oblastech ([14]). I v tomto případě je Výbor velmi zklamán nápady, s nimiž dosud přišla Evropská komise a členské státy.

5.4.3. Úloha místních a regionálních energetických společenství musí být tedy uznána a využita k dosažení spravedlivé transformace energetiky v kombinaci s rozvojem komunit, a to prostřednictvím zřizování a rozšiřování občanských energetických společenství, která budou zahrnovat dobrovolné sdružování občanů, místních orgánů a mikropodniků a malých a středních podniků s cílem podpořit sociální a hospodářské přínosy.

5.4.4. EHSV závěrem konstatuje, že zavádění digitálních technologií ve venkovských oblastech je zásadním předpokladem pro podporu transformace energetiky. Venkovský energetický systém musí být decentralizovaný, což s sebou nese intenzivní potřebu většího a lepšího propojení, které samo o sobě vyžaduje zavádění digitálních technologií, aby bylo možné sladit nabídku a poptávku a zajistit účinné toky energie.

6. **Konkrétní připomínky**

6.1. Udržení zdravé průmyslové základny v EU zajistí evropské společnosti prosperitu, kvalitní pracovní místa a odhodlání bojovat proti změně klimatu. Má-li si evropský průmysl udržet svou konkurenceschopnost, musí investovat do výzkumu, vývoje a inovací v Evropě, jakož i do budov a zařízení. To vyžaduje řádný regulační rámec.

Odvětví energetiky představuje velmi rozsáhlý sektor hospodářství. Zvláštností tohoto sektoru je, že má významný pákový efekt na další hospodářská odvětví. V odvětví energetiky nicméně ve všech ohledech do značné míry přetrvávají stereotypy o ženách a mužích, přičemž dominantní postavení zde mají muži, což způsobuje velkou profesní nerovnováhu mezi muži a ženami jak v soukromém, tak ve veřejném sektoru energetiky ([15]).

EHSV doporučuje:

— posílit a prosazovat uplatňování stávajících právních předpisů týkajících se rovnosti, a to na evropské i vnitrostátní úrovni,

— vytvořit rovné podmínky pro odbornou přípravu na povolání v oblasti energetiky v členských státech a na evropské úrovni a zřídit „Evropskou akademii pro obory STEM“,

— zajistit rovnost na trhu práce v odvětví energetiky tím, že budou prozkoumány příležitosti pro ženy, a současně zabránit tomu, aby se transformace energetiky a digitální transformace staly pastí pro kariéry a mzdy žen, a rozvíjet sociální dialog a kolektivní smlouvy o rovnosti v energetických společnostech v celé Evropě.

V Bruselu dne 26. října 2022.

Předsedkyně
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Christa SCHWENG

([14]) Úř. věst. C 367, 10.10.2018, s. 1.
([15]) OSN – cíle udržitelného rozvoje 5, 7 a 8; Joy Clancy, Univerzita Twente, *Give women a chance: engendering the energy supply chain* (Dejte ženám příležitost – jak zapojit ženy do řetězce dodávek energie).

PŘÍLOHA

Následující pozměňovací návrhy byly v průběhu rozpravy zamítnuty, obdržely však alespoň čtvrtinu odevzdaných hlasů:

Odstavec 2.6

Změnit:

Stanovisko sekce	Pozměňovací návrh
Současná krize (cen) energie a nedostatečné zabezpečení, stabilita a předvídatelnost dodávek představují pro Evropskou unii obrovskou zátěž. Krize by byla mírnější, pokud by dříve byla přijata cílenější opatření a pokud by například vlastní cíle EU (jako jsou cíle evropské energetické unie) byly dříve brány vážněji. EHSV vítá opatření navrhovaná ve sdělení o plánu REPowerEU a tento plán s cílem zvýšit výrobu zelené energie, diverzifikovat dodávky a snížit poptávku po ruském plynu, neboť předkládaná řešení jsou v souladu s cíli Zelené dohody a evropské energetické unie. Výbor se domnívá, že hlavním cílem ***nemá*** být diverzifikace ***závislosti, nýbrž*** co možná největší „***strategická energetická nezávislost*** a autonomie“. Pokud jde o zdroje, které nahradí ruský plyn, EHSV upozorňuje, že EU musí věnovat zvláštní pozornost jejich dopadu na životní prostředí a nové závislosti na třetích zemích, které nesdílejí evropské hodnoty.	Současná krize (cen) energie a nedostatečné zabezpečení, stabilita a předvídatelnost dodávek představují pro Evropskou unii obrovskou zátěž. Krize by byla mírnější, pokud by dříve byla přijata cílenější opatření a pokud by například vlastní cíle EU (jako jsou cíle evropské energetické unie) byly dříve brány vážněji. EHSV vítá opatření navrhovaná ve sdělení o plánu REPowerEU a tento plán s cílem zvýšit výrobu zelené energie, diverzifikovat dodávky a snížit poptávku po ruském plynu, neboť předkládaná řešení jsou v souladu s cíli Zelené dohody a evropské energetické unie. Výbor se domnívá, že hlavním cílem ***má*** být diverzifikace ***zdrojů a zajištění*** co možná největší „***otevřené strategické energetické nezávislosti*** a autonomie“. Pokud jde o zdroje, které nahradí ruský plyn, EHSV upozorňuje, že EU musí věnovat zvláštní pozornost jejich dopadu na životní prostředí a nové závislosti na třetích zemích, které nesdílejí evropské hodnoty. ***Zároveň musíme v současné situaci musíme zachovat všechny dostupné zdroje energie, protože skutečné nebezpečí pro nás v současnosti nepředstavuje možný dopad náhradních zdrojů energie na životní prostředí, nýbrž nedostatek energie a výpadky elektrického proudu. Nesmí dojít ke ztrátě výrobních kapacit, které v současnosti zásobují evropský trh s energií.***

Výsledek hlasování o pozměňovacím návrhu:

hlasů pro: 77

hlasů proti: 113

hlasování se zdrželo: 14

Odstavec 4.3.1

Změnit:

Stanovisko sekce	Pozměňovací návrh
Ekologická transformace ve zpracovatelském průmyslu vyžaduje základ v podobě dostatečného a stabilního množství energie z vhodné skladby obnovitelných zdrojů, jež je předpokladem úspěšné elektrifikace a výroby ***zeleného*** vodíku. Jsou rozvíjeny technologie skladování a plně využívány příležitosti, jež přináší digitalizace. Stále je tedy ve značné míře zapotřebí výzkum a vývoj.	Ekologická transformace ve zpracovatelském průmyslu vyžaduje základ v podobě dostatečného a stabilního množství energie z vhodné skladby obnovitelných zdrojů, jež je předpokladem úspěšné elektrifikace a výroby vodíku. Jsou rozvíjeny technologie skladování a plně využívány příležitosti, jež přináší digitalizace. Stále je tedy ve značné míře zapotřebí výzkum a vývoj.

Výsledek hlasování o pozměňovacím návrhu:

hlasů pro: 92

hlasů proti: 112

hlasování se zdrželo: 9

Odstavec 4.3.4

Změnit:

Stanovisko sekce	Pozměňovací návrh
Není sporu o tom, že ***zelený*** vodík bude v budoucnu přispívat k bezpečnosti evropského energetického systému. EHSV odkazuje na svá stanoviska Vodíková strategie ([1]) a Strategie EU pro integraci energetického systému ([2]). ([1]) Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 30. ([2]) Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 22.	Není sporu o tom, že vodík bude v budoucnu přispívat k bezpečnosti evropského energetického systému. EHSV odkazuje na svá stanoviska Vodíková strategie ([1]) a Strategie EU pro integraci energetického systému ([2]). ([1]) Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 30. ([2]) Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 22.

Výsledek hlasování o pozměňovacím návrhu:

hlasů pro: 92

hlasů proti: 112

hlasování se zdrželo: 9

Odstavec 1.4

Změnit:

Stanovisko sekce	Pozměňovací návrh
Je třeba co nejpřesněji určit možnosti, které má Evropa v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, a široce o nich informovat s cílem prosazovat společné porozumění, pokud jde o rozsah, v jakém je možné dosáhnout nezávislosti na dovozu energie. Především je nutné vzít v potaz elektrifikaci odvětví vytápění a dopravy a potřebu ***zeleného*** vodíku domácí provenience.	Je třeba co nejpřesněji určit možnosti, které má Evropa v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, a široce o nich informovat s cílem prosazovat společné porozumění, pokud jde o rozsah, v jakém je možné dosáhnout nezávislosti na dovozu energie. Především je nutné vzít v potaz elektrifikaci odvětví vytápění a dopravy a potřebu vodíku domácí provenience.

Výsledek hlasování o pozměňovacím návrhu:

hlasů pro: 92

hlasů proti: 112

hlasování se zdrželo: 9

Odstavec 1.6

Změnit:

Stanovisko sekce	Pozměňovací návrh
Zároveň budou nezbytná krátkodobá a možná i střednědobá opatření za účelem nahrazení dodávek energie z Ruska, o které jsme přišli. Jedním z těchto opatření je dovoz zkapalněného zemního plynu. EHSV se nicméně domnívá, že je důležité, aby to nevedlo ke vzniku nové dlouhodobé závislosti na fosilních palivech. To je třeba vzít v investičním cyklu v úvahu předem. ***Cílem celkově není*** diverzifikovat závislost, ***ale*** dosáhnout co nejvyšší možné míry „strategické autonomie“.	Zároveň budou nezbytná krátkodobá a možná i střednědobá opatření za účelem nahrazení dodávek energie z Ruska, o které jsme přišli. Jedním z těchto opatření je dovoz zkapalněného zemního plynu. EHSV se nicméně domnívá, že je důležité, aby to nevedlo ke vzniku nové dlouhodobé závislosti na fosilních palivech. To je třeba vzít v investičním cyklu v úvahu předem. ***Celkově je cílem*** diverzifikovat ***zdroje a zároveň snížit vysokou*** závislost ***na jednom dovozci***, ***a*** dosáhnout ***tak*** co nejvyšší možné míry ***otevřené*** „strategické autonomie“.

Výsledek hlasování o pozměňovacím návrhu:

hlasů pro: 77

hlasů proti: 113

hlasování se zdrželo: 14